

[Finansministeren.]

Ved ovennævnte forslag til lov om afgift af spiritus, vin og øl er der endvidere foreslået en omlægning af ølbeskatningen, og i sammenhæng hermed foreslås det nu at omregne de gældende toldsats fra vægt til sats pr. liter; øl i beholdere på indtil 50 l er samtidig foreslået henført til toldsatsen for flaskeøl.

Endelig er der som følge af den nye lov om omsætningsafgift af chokolade- og sukervarer foreslået en toldnedsættelse for chokoladestik.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale forslaget til det høje tings hurtige og villige behandling.

Jeg skal derefter tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om tobaksafgifter*.

Forslaget går ud på at tilvejebringe en teknisk revideret lov om tobaksafgifterne. Lovteksten er omredigeret og moderniseret på linie med den nylig vedtagne lov vedrørende chokolade- og sukervarebeskatningen og det forslag om beskatningen af spiritus, vin og øl, der for tiden behandles af folketinget.

Forslaget indeholder samtlige de bestemmelser, der vedrører tobaksafgifterne, medens bestemmelserne nu er hjemlet dels i den specielle tobaksafgiftslov, dels i love, der vedrører flere forskellige forbrugsafgifter.

Afgiften af cigaretter, røgtobak, skrå og snus opkræves som en banderolekat. Varerne skal derfor være pakket i lukkede pakninger, der forsynes med banderoler. Banderolerne angiver den højeste detailpris, der må tages for varerne, og skatten er fastsat i forhold til denne højeste pris. Afgiften betales ved køb af banderolerne hos toldvæsenet. Der er særlige banderoler for hver prisklasse og for de forskellige pakningsstørrelser, og det beløb, de pågældende virksomheder betaler ved køb af et antal banderoler, er netop det afgiftsbeløb, som efter afgiftsskalaerne skal svares af de pågældende pakningsstørrelser til de angivne priser. Denne beskatningsform gør det — ligesom de specifikke afgifter, der beregnes pr. liter eller kilo — muligt at opkræve skatten „ved kilden“ hos fabrikant

og importør, hvorved antallet af skattepligtige virksomheder begrænses betydeligt og kontrollen forenkles. I praksis er da også over 99,9 pct. af cigaretterne og 97 pct. af røgtobakken banderoleret af fabrikkerne og importørerne. Det resterende lille kvantum er beskattet af andre virksomheder, idet de gældende lovbestemmelser er forstået således, at varer kan overføres ubeskattet til mellemhandlere, der da selv skal banderolere varerne. Ved lovforslaget har man affattet bestemmelserne således, at beskatningen skal foregå udelukkende hos fabrikant eller importør, hvilket er en naturlig følge af hele beskatningsformen. Der er dog samtidig ved lovforslaget givet fabrikant eller importør mulighed for at anbringe en forhandlers navn på pakningen i stedet for fabrikantens eller importørens navn.

De i forslaget indeholdte afgiftsskalaer for cigaretter, røgtobak, skrå og snus er de nugældende.

Afgiften af cigarer og cigarillos i forslagens afsnit II er en skat på engrosprisen ved salg fra fabrikant, importør eller grossist til detailhandler, altså en skat af samme art som afgiften af chokolade- og sukervarer.

Afgiften berigtiges efter gældende lov ved, at der påklæbes fakturaerne — både fakturaen til detailhandleren og kopien til kontrolmyndigheden — stempelmærker svarende til afgiften af de varer, der er opført i fakturaen. Denne ordning er foreslået ophævet ved lovforslaget, idet dette forudsætter, at afgiften svares af hver måneds omsætning. Samme ændring fandt sted ved den af tinget gennemførte revision af afgiften af chokolade- og sukervarer.

Medens afgiften efter gældende lov beregnes af engrosprisen uden afgift, har man ved lovforslaget foreslået, at afgiften skal være indregnet i den afgiftspligtige værdi, således at denne svarer til prislistepriserne. Samme princip anvendes i chokolade- og sukervarebeskatningen. Som følge af denne ændring har man i afgiftsskalaen for cigarer og cigarillos forhøjet prisgrænserne med afgiftens beløb og nedsat afgiftsprocenterne tilsvarende. 50 pct. af værdien, indbefattet afgiften, svarer således til 100 pct. af den ubeskattede værdi.

[Finansministeren.]

Af tekniske grunde har man anset det for ønskeligt at nøjes med 2 afgiftsklasser for cigarer i stedet for 3. Den 3. afgiftsklasse er af overordentlig ringe betydning. Endvidere har man ved omregningen af prisgrænsen mellem klasse 1 og 2 afrundet prisgrænsen til 70 øre i stedet for 69 øre.

Vedrørende de øvrige ændringer, der er foreslået i de gældende bestemmelser, og som er af udpræget teknisk karakter og af tilsvarende art som bestemmelserne i andre afgiftslove, tillader jeg mig at henvise til bemærkningerne til lovforslaget.

Den første sag på dagsordenen var:

Fremsættelse af lovforslag.

Formanden: Den højtærede justitsminister har ordet for at fremsætte det for hans vedkommende anmeldte lovforslag.

Justitsministeren (Hans Hækkerup): Jeg har herved den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om foranstaltninger i anledning af svangerskab m. v.

De spørgsmål, der gennem fremsættelsen af dette lovforslag indbringes for det høje ting, tilhører et af de områder, som det er allervanskeligst at give lovregler for. Vi står her overfor problemer, hvor der må ske en afvejning af på den ene side samfundsmæssige hensyn, på den anden side de enkelte individers interesser, men det er karakteristisk for de faktorer, der skal afvejes imod hinanden, at der i vurderingen af dem indgår en række ret ubestemte, tildels følelsesmæssigt betonedede momenter. Når man yderligere tager i betragtning, at de afgørelser, der er tale om at træffe, ofte er af meget indgribende betydning for de enkelte kvinder, der ønsker deres svangerskab afbrudt, kan der ikke være tvivl om, at der ved udformningen af reglerne bør gås frem med den allerstørste varsomhed. Jeg vil gerne indrømme, at jeg for mit eget vedkommende er gået ind i overvejelserne vedrørende dette lovforslag med den største usikkerhed overfor problemerne, og jeg har anset det for betydningsfuldt for at nå frem til en afklaring af de centrale spørgsmål at få fuldstændig rede på den udvikling, der har fundet sted på dette område i de seneste årtier. Jeg vil

gerne indledningsvis trække hovedlinierne af denne udvikling op.

Indtil den gældende lov af 18. maj 1937 fandtes der ikke bestemmelser, der legaliserede nogen form for svangerskabsafbrydelse, men det var en selvfølge, at man ud fra almindelige nødrættelige synspunkter anerkendte fremkaldelse af abort i de tilfælde, hvor valget stod mellem moderens og fosterets liv. Svangerskabsafbrydelse blev altså anset for legalt, hvor der forelå det, der betegnes som en rent medicinsk indikation. 1937-loven lovfæstede svangerskabsafbrydelse på den såkaldte eugeniske og etiske indikation, men fastholdt iøvrigt, at svangerskabsafbrydelse kun skulle kunne ske på medicinsk indikation, nemlig når det måtte anses for nødvendigt for at afværge alvorlig fare for kvindens liv eller helbred. Det fremgår imidlertid klart af forhandlingerne på rigsdagen i forbindelse med gennemførelsen af denne lov, at man herved sigtede til en ordning, hvorefter den medicinske indikation skulle forstås i videre forstand, end det hidtil havde været tilfældet. Flertallet i folketinget tog nemlig afstand fra et forslag om i definitionen af den medicinske indikation at medtage som en betingelse, at faren for kvindens liv eller helbred skulle bero på sygdom, uden at man samtidig nævnte, at også andre forhold kunne komme i betragtning. Det er således klart, at den gældende lovbestemmelse om den medicinske indikation hjemler svangerskabsafbrydelse ikke alene, hvor faren for kvindens liv eller helbred er begrundet i en sygdom, fysisk eller psykisk, men også hvor denne fare må antages at bestå, selvom der ikke foreligger en akut sygdom, og bestemmelsen er i overensstemmelse med de direktiver, sundhedsstyrelsen har udsendt herom, blevet praktiseret efter disse retningslinier. Der er således ikke tvivl om, som det også fremgår af kommissionsbetænkningen, at belastningsneuroser, betinget af de forhold, hvorunder kvinden levede, i den forløbne tid har spillet en væsentlig rolle som indikation for legal svangerskabsafbrydelse.

Når man vil sammenligne udviklingen på lovgivningsområdet med de statistiske oplysninger, der foreligger om antallet af svangerskabsafbrydelser, støder man på den store vanskelighed, at det selvsagt ikke er muligt med større sikkerhed at udtale sig